

Doktori (PhD) értekezés téziszfüzete

HUSZTHY BÁLINT

**HOW CAN ITALIAN PHONOLOGY LACK
VOICE ASSIMILATION?**

Hogy hiányozhat az olasz fonológiából a zöngésségi hasonulás?

Témavezető: Balogné Dr. Bérces Katalin

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Nyelvtudományi Doktori Iskola

Budapest

2019

1. A kutatás alapjai

Az olasz nyelv hangtanát sok különlegesség jellemzi, ezek egyike a hangszalagműködéshez kötődik mássalhangzók ejtése során. Az olasz *laringális fonológia* korábban nem sok figyelmet kapott a szakirodalomban, kutatásom egyik célja bizonyítani, hogy mégiscsak figyelemreméltó témával állunk szemben.

Azokban a nyelvekben, melyekben zöngés–zöngétlen ellentét mutatható ki zörejhangok között, *zöngésségi hasonulás* (ZH) is működik, vagyis szomszédos zörejhangok jobbról balra megosztják zöngésségi értéküket (van Rooy & Wissing 2001; Petrova *et al.* 2006; stb.). Az efféle nyelveket a szakirodalom „zöngenyelv”-ként tartja számon, közéjük tartozik a magyar, valamint a szláv és az újlatin nyelvek (Honeybone 2002; Balogné Bérces 2017; stb.). Az olasz azonban nem sorolható egyértelműen ebbe a csoportba, a többi újlatin nyelvvel ellentétben.

Megállapításom szerint az olasz fonológiából hiányzik a zöngésségi hasonulás. Disszertációm célja ennek a tézisnek a gyakorlati úton történő bizonyítása és több elméleti megközelítésből való alátámasztása.

A legalapvetőbb indokot a ZH hiányára az olasz hangtan története kínálja: az olaszból ugyanis (fonotaktikai okokból) jobbára eltűntek azok a mássalhangzó-kapcsolatok, melyeken a ZH végbe tudna menni (Rohlf 1966; Loporcaro 2009; stb.), vagyis a jelenségnek az olasz anyanyelvi szókinszben ritka a potenciális alanya.

Mindössze egyfajta zörejhangcsoport őrződött meg az olasz hangtanban: /s/ és mássalhangzó találkozása (továbbiakban /sC/). Az /sC/-kapcsolatokban látszólag működik ZH, pl. [sp]ugna ’szivacs’ ~ [zb]attere ’lecsap’, [zl]ancio ’nekilendülés’ (Bertinetto & Loporcaro 2005; Krämer 2009; stb.), az utóbbi két szóban az /s/ zöngés [z]-vé vált zöngés

mássalhangzó előtt, míg az elsőben zöngétlen maradt. Ez a jelenség azonban sok tekintetben különbözik a zöngenyelvekből ismert ZH-tól, ami azt sejteti, hogy valójában nem is azonos vele.

Az olyan /sC/-kapcsolatok, melyben a C zöngés, viszonylag ritkák az olaszban: latin /s/-végű képzők (pl. *bis-*, *dis-*, *s-*) és mássalhangzóval kezdődő szavak között jöttek létre, vagyis morfémahatáron (Rohlf 1966). Azonban, ahogy a szakirodalom is felhívja rá a figyelmet, a mai olasz hangtanban /s/ nem zöngésül többé morféma-, ill. szóhatáron, pl. (Nespor 1993; Bertinetto 1999, 2004), pl.: *autobu[s b]ianco* 'fehér busz' *rebu[s d]ifficilissimo* 'bonyolult rejtély', *ga[sd]otto* 'gázvezeték' stb. Tehát az /s/ zöngésülésének, ami feltehetőleg hasonulás okán alakult ki, mára megváltozhatott a fonológiai státusza, és nem ZH-ként működik tovább az olasz hangtanban.

De nem ez a legfontosabb érv arra nézve, hogy az olasz nyelv szinkrón fonológiájában nincs ZH, hanem az, hogy az olaszok nem alkalmaznak ZH-t idegen nyelven megszólalva (tehát az idegen akcentusukban), valamint jövevénytiszavakban sem. Az olaszok által használt szókészletben számos olyan jövevénytiszó, idegen szó, szakkifejezés vagy tulajdonnév tűnik fel, melyek jelölt zöreijhang-kapcsolatot tartalmaznak, pl. *abside* 'apszis', *Sampdoria* 'genovai focicsapat', *afgano* 'afgán', *vodka*, *football* stb. Korábbi kutatásaim során azt a (leginkább informális, percepció alapuló) megfigyelést tettem, hogy az olaszok az ilyen szavakban megőrzik a szomszédos mássalhangzók bemeneti zöngességi értékét, vagyis nem alkalmaznak ZH-t (Huszthy 2013, 2014, 2015a, 2015b, 2016a, 2016b, 2016c, 2016d, 2017a, 2017b, 2018). Disszertációmban ezt a tézist igyekeztem igazolni, a következő fejezetben részletezett módszertant követve.

2. A disszertáció felépítése és a követett módszertan

A ZH hiányának bizonyításához Chomsky (1965) javaslatát vettem alapul a tudományos adekvátság három szintjére vonatkozólag (aki elkülöníti a „megfigyelői”, a „leíró” és a „magyarázó” adekvátságot). Eszerint a jelenségkör megfigyelésén túl (amit az előző fejezetben vezettem be) célom volt annak pontos leírása a fonetika eszközeivel, valamint elméleti keretbe foglalása fonológiai szempontok szerint.

A disszertáció négy nagy részből áll. Az első rész tartalmazza az általános bevezetést a témába és az elméleti keretekbe, ezenkívül a megfigyelői adekvátság elemeit, úgymint a jelenségkör kiválasztásának hátterét és az adatgyűjtésre vonatkozó információkat. A ZH hiányának kimutatásához jövevényeszótesztet alkalmaztam. Néhány mondatból álló olasz tesztszövegeket fogalmaztam meg, melyekben releváns és nem releváns célszavakat rejtettem el: a 18 tesztszövegben összesen 108 célszó tűnik fel, melyek közül 51 tartalmaz egymás mellett álló zöngés és zöngétlen zörejangot (a többi más laringális változók miatt volt érdekes, illetve disztraktorként is funkcionált). 15 olasz anyanyelvű adatközlő hangját vettem fel hangszigetelt stúdióban (az MTA NYTI-ben, ill. a pisai SNS egyetemi intézményben), akiktől a szövegek ötszöri felolvasását kértem. Az olasz beszélőket különböző dialektális területről válogattam (minden makrorégiót lefedve), feltevésem szerint ugyanis a ZH hiánya területfüggetlenül jellemző az olasz szinkrón hangtanra. Egy kontrollcsoportot is létrehoztam olaszul magas szinten beszélő magyar anyanyelvű adatközlőkből, hogy az olasz eredményeket összevethessem a magyar akcentussal.

A disszertáció második része a leíró adekvátság szintjét képviseli, és szintén két részre oszlik: az elsőben „látható” bizonyítékot igyekszem nyújtani a ZH hiányára, a másodikban „megszámolható”. Először

hangszínképeken mutatom ki, hogy az olasz beszélők kiejtésében valóban teljesen zöngés és teljesen zöngétlen zörejhangok tűnnek fel egymás mellett a célszavakban, függetlenül attól, hogy a beszélő hová valósi, illetve attól, hogy mi a mássalhangzók képzési helye, módja, és hogy milyen sorrendben állnak. Néhány példát kiragadva (a releváns hangok IPA-átírásával): *vo*[dk]*a*, *su*[bk]*ultura* 'szubkultúra', *Sü*[dt]*irol*, *M*[ekd]*onald's*, *so*[ftb]*all*, *ou*[td]*oor*, *a*[fg]*ana* 'afgán nő', *sur*[fb]*oat*, *so*[vk]*oz* 'szovhoz', *e*[kdz]*ema* 'ekcéma', *a*[dzt]*eca* 'aszték nő', [ajsj]*erg* 'jéghegy', *b*[ekzl]*ash* 'backslash' stb.

Szintén a leíró adekvátságához tartozik annak bizonyítása, hogy a bemutatott jelenség nem a véletlen műve: ezt statisztikai elemzésekkel igyekszem alátámasztani. A felgyűjtött hanganyagból összesen 1685 releváns zörejhang-kapcsolatot sikerült kiszűrni (az /sC/-t nem ide számolva). 1096 alkalommal maradt el a szomszédos zörejhangok közötti hasonulás, ami az esetek 65%-a, míg 246-szor volt kimutatható a ZH, ami 15%. Továbbá más megoldási stratégiák is feltűntek, például „előreható zöngétlenedés” (*progressive devoicing*, ezentúl PD), az esetek 9%-ában, valamint mássalhangzótörlések és tévesztések, összesen 11%-ban. A magyar kontrollcsoport eredményei igencsak különbözőek: a magyar kontrolladatközlők a kiejtett zörejhangcsoportok 81%-ában alkalmaztak ZH-t. Ez azt mutatja, hogy hiába befolyásolná a szavak írásképe a beszélők kiejtését, ha van szabályszerű ZH az anyanyelvük fonológiájában, az automatikusan működésbe lép.

Az /sC/-kapcsolatokat külön tartottam számon a statisztikai elemzés során, minthogy a szakirodalom alapján ezekben a csoportokban vártam az /s/ zöngésülését zöngés mássalhangzó (mind zörejhang, mind zengőhang) előtt. Az adatok ellenben azt mutatják, hogy az /s/-zöngésülés korántsem szabályszerű a jövevényszavakban, tehát gyanús, hogy ez az opcionálisnak tűnő folyamat nem ZH eredménye. Zöngés zörejhang előtt (összesen 159

esetből) az /s/ az adatközlők ejtéseinek 56%-ában vált zöngés [z]-vé (pl. *iceberg* ['ajzbergə]), 30%-ban maradt zöngétlen (pl. *iceberg* ['ajsbergə]), és 14%-ban PD-t eredményezett (pl. *iceberg* ['ajspergə]). Zengőhang előtt (összesen 204 esetből) az /s/ az adatközlők ejtéseinek 37%-ában vált zöngés [z]-vé (pl. *back[z]lash*), és 63%-ban maradt zöngétlen. További statisztikai elemzések érintették a mássalhangzók képzési helyét, a szóhangsúly helyzetét, a szógyakoriságot és az adatközlők nyelvjárási különbségeit.

A disszertáció harmadik részében rendszerbe igyekszem foglalni a bemutatott adatokat, a magyarázó adekvátság jegyében. Négy elméleti nézőpontból dolgozom: két gyakorlati (fonetikai) alapú megközelítésben (*laboratóriumi fonológia, laringális realizmus*) és két elvontabb fonológiaelméleti keretben (*optimalitáselmélet, elemelmélet*).

Laboratóriumi fonológiai megközelítésben azt próbáltam megfejtetni, hogyan képesek fizikailag az olaszok arra, hogy zöngés és zöngétlen zörejhangokat egymás mellett kiejtsenek. Minden egyes adat hangszínképét tüzetesen áttanulmányozva arra jutottam, hogy a beszélők számára a ZH elmaradása fonetikailag problémás. Az adatközlők különféle „fonetikai javító stratégiákat” alkalmaznak, hogy megkönnyítsék a különböző zöngésségű mássalhangzók egymás melletti kiejtését. Ilyen stratégiának számít például a késleltetett zöngékezdés, mikor egy zöngétlen mássalhangzót követő zöngés zörejhang zárszakasza zöngétlenül indul, majd fokozatosan „felzöngéssedik”. Ide sorolható az első mássalhangzó felpattanása után időnként megjelenő svá is (fonológiaiilag ez magánhangzó-betoldásként is értelmezhető), melyre az összes ejtés 16%-ában került sor. Valamint az ejtéstévesztések egyik válfaját, a *metatézist* is lehet hasonló stratégiaként kezelni, amennyiben a mássalhangzók átrendeződése a ZH kikerülését is szolgálja, pl. *rö/ntg/en* > *rö[nt]e[ŋg]*, *ca/tg/ut* > *ca[t:]u[g]*, stb. Összesen tíz efféle fonetikai javító stratégia bukkant fel az adatok között, amiből arra lehet következtetni, hogy a

releváns zörejhang-kapcsolatok ZH nélküli kiejtése komoly artikulációs feladat még az olaszok számára is.

A következő elemzés során a *laringális realizmus* (Iverson & Salmons 1995; Honeybone 2002) keretében próbáltam meg elhelyezni az olasz hangtant, amire korábban nem tettek kísérletet. Az olasz első pillantásra hagyományos zöngenyelvnek tűnik: a szó eleji zöngés zárhangok teljesen zöngések, valamint zöngésségi oppozícióban állnak a zöngétlenekkel, ahogy az valamennyi újlatin nyelvre jellemző (Recasens 2014). Ugyanakkor ha közelebbről megvizsgáljuk a zöngétlen zárhangokat, enyhe aspirációt találunk a felpattanás után, amire a szakirodalom is felhívja a figyelmet, ám nem tulajdonít neki fonológiai jelentőséget (Stevens & Hajek 2010). A disszertáció korpuszában található zöngétlen zárhangokban is kimutatható bizonyos mértékű aspiráció (a VOT-értékek a következők: /p/ – 24,05 ms, /t/ – 27,47 ms, /k/ – 46,12 ms). Az olaszban talált aspiráció mértéke épp félúton van a hagyományos zöngenyelvekben és az aspirációs nyelvekben mért VOT-értékek között, tehát valóban nem eldönthető, hogy van-e fonológiai jelentősége. Ellenben ha figyelembe vesszük, hogy ZH-t sem találunk az adatokban, vagyis a [zöngé] nem terjed, az olasz ugyanazon elméleti megfontolás szerint tekinthető „különc” zöngenyelvnek, mint „különc” aspirációs nyelvnek. A fonológiai elemzések útja itt kettéválík, és először úgy elemzem az olaszt, mint zöngenyelvet, amely nélkülözi a ZH-t, majd mint aspirációs nyelvet, amelyben nem is feltételezünk ZH-t.

Optimalitáselméleti megközelítésben az olasz nyelv szinkrón fonológiájára ún. „bemenetörzés” jellemző. Azok a hűségkorlátok, melyek a bemeneti szegmentumokat védik (elsősorban a törléstől), általánosan magasra vannak rangsorolva. Ez magyarázza többek között, hogy az olasz hangtanban már nem produktív az a korábbi helyhasonulás, mely a latinból kialakuló olaszban még eltüntette a zörejhang-kapcsolatokat (pl. *actus* > *atto* 'tett').

Ugyanez magyarázza, hogy ZH-t sem alkalmaznak az olaszok, hiszen az ugyanúgy megszegné a magasra rangsorolt hűségkorlátokat. Ellenben azok a korlátok, melyek a betoldást tiltják, jóval alacsonyabbra vannak rangsorolva, ezért lehetséges a svá-betoldás, illetve a mássalhangzónyúlás. Ebben a megközelítésben az olasz fonológia szinkroniában „konzervatívnak” mondható, hiszen a beszélők igyekeznek megőrizni minden bemeneti elemet a kimenetben, és ezért még betoldást is hajlandók elkövetni, csak hogy törölniük ne kelljen. Az /s/ opcionális zöngésülésének magyarázata ugyanebben az elméleti keretben némivel problémásabb. Az egyik lehetőség szerint szibiláns-specifikus korlátok engedélyezik, hogy egyedül /s/ vehessen részt a ZH-ban, de ez a megoldás egyrészt azért kifogásolható, mert nem magyarázza az opcionalitást, másrészt ellentmond az OT egyik alapelvének, miszerint a korlátok univerzálisak. A másik lehetőség szerint az /sC/-kapcsolatok szótagolódása dönti el, hogy az /s/ mikor zöngésül: vagyis ha az /sC/ egybeszótagolódik, megtörténik a zöngésülés, ha külön, nem. Azonban ez a megoldás is számos kérdést megválaszolatlanul hagy.

Végül alternatív úton elemzem a ZH hiányát az olaszban: elemelméletben. Ha az olaszt nem hagyományos módon, *L-nyelvként* (vagyis zöngenyelvként) vizsgáljuk, hanem *h-nyelvként* (vagyis aspirációs nyelvként; Balogné Bérces & Huber 2010; Balogné Bérces 2017), nem is kell benne ZH-t keresnünk, hiszen L elem sincs benne, ami terjedhetne. Ennek az ötletnek a *laringális relativizmus* (Cyran 2011) adja a létjogosultságát, illetve a korábban felfedezett aspiráció a zöngétlen zárhangokban, valamint az eddig PD-ként számontartott esetek (ebben a megközelítésben azonban ez nem PD, hanem a zöngé alapvető hiánya). A laringális szakirodalom korábban is ismert olyan nyelveket, melyek besorolása nem volt egyértelmű, a svédben például teljesen zöngés és erősen aspirált zöngétlen zárhangok állnak opozícióban (Ringen & Helgason 2004). Az olasz helyzete igazából nagyon

hasznó ehhez, csupán annyi a különbség, hogy teljesen zöngés zárhangok enyhén aspirált zöngétlenekkel állnak oppozícióban. Vagyis az olasz olyan nyelv, mint a svéd, ahol a zöngés zárhangok zöngéssége nem fonológiai, csak fonetikai körülmény.

A disszertáció negyedik, záró fejezetében a konklúziók és az eredmények összefoglalása mellett arra is kitérek, hogy milyen további irányai lehetnek ugyanennek a kutatásnak. Itt fontos megjegyezni az egyetlen olyan olasz dialektuscsoportot, az *emiliait*, melyben működik a ZH (minthogy enged erősen jelölt zörejhang-kapcsolatokat is; Cavirani 2018). A korpuszomnak két emiliali adatközlője is volt, ám a sztenderd olasz felolvasás során egyikük sem alkalmazott több ZH-t, mint bármelyik másik olasz beszélő. Ha ellenben a dialektusukban kellett volna felolvasniuk, elképzelhető, hogy kódot váltottak volna a ZH alkalmazásának terén is, ennek felderítése további kutatásokra vár. Érdekes a kétnyelvű adatközlők esete is: a kutatásban két olasz–magyar anyanyelvű beszélő is részt vett, akik nagyságrenddel többször alkalmaztak ZH-t a többi olasznál (még ha a ZH hiánya is volt többségben az adataikban). A laringális jelenségek igen érzékenyek a nyelvi kontaktusokra (Balogné Bérces & Huber 2010), elképzelhető, hogy ez a különbség a magyar nyelv hatására vezethető vissza. A jövőben szükség volna tehát olyan kutatásokra is, melyek kétnyelvű olaszok kiejtésében mérik a ZH-t.

3. Az új eredmények összegzése

A kutatás számos gyakorlati és elméleti tapasztalattal gazdagítja az olasz és a laringális hangtan szakirodalmát. A felgyűjtött hanganyag, méretét és jellegét tekintve, sokkal több célra felhasználható a disszertációban leírtakhoz képest. A felvételek nagyon jó minőségűek, legnagyobb részük teljesen zajmentes,

bármilyen fonetikai utómérésre kiválóan alkalmasak. Az adatközlők sokfélesége jó alapot nyújt a legapróbb fonetikai dialektális különbségek megállapítására is. A tesztszövegek viszonylag hosszúk, és a 108 bennük szereplő célszóból csak 51 szolgált a laringális jelenségek mérésére, a többi segítséget nyújthat más mássalhangzós folyamatok vizsgálatához. A korpusznak csupán a feldolgozott hányada (pl. a hangszíneképek és a statisztikák) is jó alapot nyújt újabb kutatásokhoz, a nagyobbik része pedig még feldolgozatlan.

Újdonságnak számít a módszer is, amely segítségével megfigyelői szinten foglalkoztam a ZH hiányával az olaszban. Az *akcentuselemzés* (Huszthy 2013, 2014, 2016b, megjelenés előtt a) idegen nyelvek kiejtése alapján célozza meg az anyanyelv szinkrón fonológiájának elemzését. A módszer elméleti alapjait a disszertáció első részében részletesen bemutattam, minthogy az idegen akcentust korábban nem használták szisztematikusan nyelvelméleti célokra.

Alapvetően új eredmény annak megállapítása, hogy az olaszból hiányzik a zöngésségi hasonulás. Újdonság ennek a tézisnek az alátámasztása fonetikai szempontból (a hangszíneképek és a statisztikák segítségével), valamint fonológiai keretbe ágyazása is. Az optimalitáselméleti és az elemelméleti elemzés is sok újdonsággal szolgál. Előbbi arra hívja fel a figyelmet, hogy az olasz fonológia szinkroniában konzervatív viselkedést mutat, és ezt a ZH hiányán kívül más, korábban nem vizsgált jelenségek is alátámasztják (mint amilyen a zárhangok megnyújtása mássalhangzó előtti helyzetben – ezzel több fejezet is foglalkozik, valamint Huszthy 2015a, 2015b). Az olasz h-nyelvként való elemzése pedig arra világít rá, hogy elhamarkodott az olaszt hagyományosan L-nyelvnek tartani, mert az adatok éppúgy alkalmasak arra, hogy ellentétesen rendszerezzük a nyelvet (mint a laringális relativizmus és az elemelmélet vegyes keretében).

Hivatkozások

- Balogné Bérces Katalin (2017). *A News Feedem a Facebookon: Fonológiaalapú laringális nyelvtipológia. Nyelvtudományi Közlemények* 113, pp. 147-166.
- Balogné Bérces Katalin & Huber Dániel (2010). [Voice] and/versus [spread glottis] in the modified Leiden model. *Acta Linguistica Hungarica* 57, pp. 444-457.
- Bertinetto, Pier Marco (1999). La sillabazione dei nessi /sC/ in italiano: Un'eccezione alla tendenza 'universale'? In: Paola Benincà, Alberto M. Mioni & Laura Vanelli (szerk.) *Fonologia e morfologia. Atti del 31 Congresso Internazionale SLI*. Rome: Bulzoni, pp. 71-96.
- Bertinetto, Pier Marco (2004). On the undecidable syllabification of /sC/ clusters in Italian: Converging experimental evidence. *Italian Journal of Linguistics* 16, pp. 349-372.
- Bertinetto, Pier Marco & Michele Loporcaro (2005). The sound pattern of Standard Italian, as compared with the varieties spoken in Florence, Milan and Rome. *Journal of the International Phonetic Association* 35/2, pp. 131-151.
- Cavirani, Edoardo (2018). Sull'interfaccia fonetica-fonologia: L'assimilazione di sonorità nei dialetti emiliani come regola di implementazione fonetica. *Studi e Saggi Linguistici* 56/1, pp. 137-167.
- Chomsky, Noam (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
- Cyran, Eugeniusz (2011). Laryngeal realism and laryngeal relativism: Two voicing systems in Polish. *Studies in Polish Linguistics* 6, pp. 45-80.
- Honeybone, Patrick (2002). *Germanic Obstruent Lenition: Some Mutual Implications of Theoretical and Historical Phonology*. [PhD-disszertáció] Newcastle upon Tyne: University of Newcastle.

- Iverson, Gregory K. & Joseph C. Salmons (1995). Aspiration and laryngeal representation in Germanic. *Phonology* 12, pp. 369-396.
- Krämer, Martin (2009). *The Phonology of Italian*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- Loporcaro, Michele (2009). *Profilo linguistico dei dialetti italiani*. Rome, Bari: Laterza.
- Nespor, Marina (1993). *Fonologia*. Bologna: Il Mulino.
- Petrova, Olga, Rosemary Plapp, Catherine Ringen & Szentgyörgyi Szilárd (2006). Voice and aspiration: Evidence from Russian, Hungarian, German, Swedish, and Turkish. *The Linguistic Review* 23, pp. 1-35.
- Recasens, Daniel (2014). *Coarticulation and Sound Change in Romance*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.
- Ringen, Catherine & Pétur Helgason (2004). Distinctive [voice] does not imply regressive assimilation: Evidence from Swedish. *International Journal of English Studies* 4/2, pp. 53-71.
- Rohlf, Gerhard (1966). *Grammatica storica della lingua italiana e dei suoi dialetti: Fonologia*. Turin: Einaudi.
- van Rooy, Bertus & Daan Wissing (2001). Distinctive [voice] implies regressive voice assimilation. In: T. Alan Hall (szerk.) *Distinctive Feature Theory*. Berlin: Mouton de Gruyter, pp. 295-334.
- Stevens, Mary & John Hajek (2010). Post-aspiration in Standard Italian: Some first cross regional acoustic evidence. In: Takao Kobayashi, Keikichi Hirose & Satoshi Nakamura (szerk.) *Proceedings of the 11th Annual Conference of the International Speech Communication Association*. Makuhari: International Speech Communication Association, pp. 1557-1560.

4. A témát érintő saját publikációk

- Huszthy Bálint (2013). L'accento straniero degli italiani: Esiste un "accento italiano" comune? *Verbum Analecta Neolatina* 14/1-2, pp. 167-181.
- Huszthy Bálint (2014). Accento italiano: Il ruolo della struttura sillabica. In: Matracki Ivica Peša, Maslina Ljubičić, Filipin Nada Županović, Vinko Kovačić (szerk.) *Zbornik Međunarodnoga znanstvenog skupa u spomen na prof. dr. Žarka Muljačića*. Zágráb: FF Press, pp. 299-308.
- Huszthy Bálint (2015a). Conservatività come caratteristica fonologica in sincronia: Geminazione preconsonantica in italiano meridionale. *Verbum Analecta Neolatina* 16/1-2, pp. 243-262.
- Huszthy Bálint (2015b). Zárhang-gemináció mint javító stratégia a délolasz regionális köznyelvben. In: É. Kiss Katalin, Hegedűs Attila & Pintér Lilla (szerk.) *Nyelvelmélet és dialektológia 2.*, Budapest, Piliscsaba: Szent István Társulat, pp. 126-141.
- Huszthy Bálint (2016a). Arguments against the heterosyllabicity of /sC/ clusters in Italian phonology. In: Ludmila Veselovská, Jeffrey K. Parrott, Markéta Janebová (szerk.) *Proceedings of the 5th Central European Conference in Linguistics for Postgraduate Students*. Olomouc: Palacký University, pp. 74-85.
- Huszthy Bálint (2016b). Újraelemezhető-e az olasz nyelv fonológiája az olaszok idegen akcentusán keresztül? In: Gécseg Zsuzsanna (szerk.) *LingDok 15: Nyelvészdoktoranduszok dolgozatai*. Szeged: SZTE NYDI, pp. 95-115.
- Huszthy Bálint (2016c). Italian as a voice language without voice assimilation. In: Kate Bellamy, Elena Karvovskaya, George Saad (szerk.) *ConSOLE XXIV: Proceedings of the 24th Conference of the Student*

- Organization of Linguistics in Europe*. Leiden: Leiden University Centre for Linguistics, pp. 428-452.
- Huszthy Bálint (2016d). *Intrighi macabri*: Alla scoperta dell'accento ungherese nel parlare l'italiano. *Verbum Analecta Neolatina* 17/1-2, pp. 149-194.
- Huszthy Bálint (2017a). Az olasz mint zöngésségi hasonulást nélkülöző zöngenyelv. In: Gécszeg Zsuzsanna (szerk.) *LingDok 16: Nyelvészdoktoranduszok dolgozatai*. Szeged: SZTE NYDI, pp. 41-64.
- Huszthy Bálint (2017b). The “untamed” /s/ of Italian dialects: An overview of the singular behaviour of Italo-Romance sibilants. *Verbum Analecta Neolatina* 18/1-2, pp. 191-216.
- Huszthy Bálint (2018). Miért selypítenek az olaszok? Az olasz szibilánsok dialektális változatosságának fonológiai háttere. In: Scheibl György (szerk.) *LingDok 17: Nyelvészdoktoranduszok dolgozatai*. Szeged: SZTE NYDI, pp. 25-41.
- Balogné Bérces Katalin & Huszthy Bálint (megjelenés előtt). Laryngeal Relativism predicts Italian. In: *Yearbook of Poznań Linguistic Meeting* 47.
- Huszthy Bálint (megjelenés előtt a). L'accento straniero visto come contatto linguistico in sincronia. In: Mario Arcangeli & Claudio Nobili (szerk.) *Lingue, letteratura, identità in contatto: Atti del convegno internazionale Studia Romanistica Beliana IV*. Rome: Aracne.
- Huszthy Bálint (megjelenés előtt b). *Júszful errorsz*: Az idegen akcentus elméleti előnyei. In: Siptár Péter (szerk.) *Általános nyelvészeti tanulmányok XXXI*. Budapest: Akadémiai Kiadó.